

Lojalitet stenger for god eldreomsorg

– Politikernes vekt på bygninger og tekniske løsninger hindrer kompetent pleie og behandling av syke gamle. Samtidig må det en kulturendring til blant oss som jobber i det geriatriske fagfeltet, sier Brit Hysing-Dahl, direktør ved Bergen Røde Kors Sykehjem.

– Hvor skal helsearbeidernes lojalitet gå? Til arbeidsgiver som krever effektivitet og budsjetter i balanse, eller til pasientene vi har mandat til å gjøre livet levelig for, uavhengig av profesjon eller nivå i behandlingsskjeden? spør Hysing-Dahl.

Direktøren ved Norges største sykehjem var en av innlederne på en tredagers nordisk konferanse for helsepersonell som fant sted i Bergen i september. Ettersom øvrige forelesere rapporterte om avflating, objektivisering, dårlig rettsvern for gamle, infantilisering og manglende kommunikasjonsskunnskap hos de ansatte i helsesektoren, er det grunn til å rope varsku.

– Penger løser ikke alt. Vår oppgave er å forebygge epidemier. Det krever bedre kunnskap om symptomlindring, diagnostisering og behandling av demenssykdom. Samtidig besitter helsepersonell stor kompetanse allerede. Kunnskapen forplikter, selv om vi er oppdratt til ikke å gi beskjed. Det gjelder også sjefleger og direktører som frykter vi skal få kjeft av vårt styre fordi vi er kravstore, sa sykehjemsdirektøren. Hun bekreftet rapporter fra ansatte i nybygde eldreinstitusjoner som fortalte om at beboerne trilles ut til samsøvn om natten for å føle seg trygge. – Vi er blitt et samfunn av tapte relasjoner, med stor sosial smerte. Nå er det på tide at vi avslører hva isolasjon og utstøting fører til, mente Brit Hysing-Dahl.

Boliggjøring en trussel

Hun fikk bred støtte, også fra rikspolitikere som var invitert til innspill for en verdigere alderdom.

– Jeg tar meg selv og eget parti med når jeg fastslår at norsk eldrepolitikk er feilslått. Istedenfor å satse på mer personell, har vi latt investering i omsorgsboliger og teknisk pleie få styre, sa John I. Alvheim (Frp).

For lederen av Stortingets sosialkomité var det ikke eneromsreformen som stod fremst for å dekke behov hos pleietrengende eldre. Han lånte øre til et begrep lansert av Peter F. Hjort (1), og mente den stadig økende «boliggjøringen» utgjør en større trussel.

– Jeg trodde eldreplanen var på skinner, siden Stortinget vedtok at det skulle bygges 18 000 nye sykehjems plasser for vel tre år siden. I dag er netto tilgang bare 1 250 plasser, og pengene nesten brukt opp. 40 000 nordmenn er over 80 år. 75 % av disse vil ha behov for helsetjenester de ikke kan få med nåværende organisering. Kommunene har heller latt økonomien gå foran, fordi de får statlig tilskudd til å bygge omsorgsboliger. Resultatet er altfor lav bemanning. De ansatte har liten tid til å sette seg ned, gi skikkelig pleie og kompetent behandling, mente Alvheim.

Storingsrepresentanten har liten tro på at fastlegeordningen er løsningen: – Også ved sykehjemmene får beboerne beskjed om å ringe fastlegen sin og selv betale for behandlingen. Noe av årsaken er at legedekningen er skammelig dårlig, hevdet John I. Alvheim.

Nye normtall

Konferansen En verdig alderdom inngikk i Senior baluba – eldreuken i Bergen. Faglig ansvarlig var Stein Husebø, overlege ved Bergen Røde Kors Sykehjem og leder av pro-

Peter F. Hjort og Lars Thoresen deltok på konferansen En verdig alderdom. Foto K. Ronge

sjektet Hospice og palliativ medisin for eldre siden 1998.

– Av 200 deltakere på konferansen, er vi bare ti leger. Dette bekrefter den lave interessen mine kolleger har for sykehjemsmedisinen, uttalte Stein Husebø.

Sammen med Peter F. Hjort og Bettina Sandgathe Husebø, inngår han i en arbeidsgruppe nedsatt av Den norske lægeforening, som har grepet fatt i utfordringer knyttet til helsetjenester for eldre. I den forbindelse har Legeforeningen utarbeidet strategidokumentet *Når du blir gammel – og ingen vil ha deg...* med forslag til tiltak for å bøte på rekrutteringsvanskene, øke konsultasjonstiden, øke kompetansen om diagnostikk og pasientbehandling og nye normtall for legedekningen i sykehjem. Sentralstyret vil offentliggjøre rapporten 9. oktober, samme uke som Arbeiderpartiet legger frem statsbudsjettet for 2002.

– Kari Ronge, *Tidsskriftet*
kari.ronge@legeforening.no

Litteratur

1. Hjort PF. God dødspleie. Den gamle og døden. I: *Verdier ved livets slutt – en antologi*. Oslo: Verdiskommisjonen, 2001: 240–6.

Norsk forum for sykehjemsmedisin er stiftet

Forumets hovedmål er å utvikle standarder for pasientbehandling i eldreomsorgen, øke legebemanningen i sykehjem, men også forskning og styrking av lønns- og arbeidsforhold vil stå sentralt.

Forumets interimsstyre ble formelt etablert 31. august. Styret består av Peter F. Hjort (professor emeritus, Oslo), Tone Hoel (sykehjemslege, Oslo), Peter Wetterberg (allmennpraktiker og geriatr, Ålesund), Elisabeth Skaar (sykehjemslege, Oslo), Bettina Sandgathe Husebø og Stein Husebø (begge sykehjemsleger, Bergen).

Initiativtaker Stein Husebø mener skot-

tene er altfor vanntette mellom sykehus og sykehjem, for eksempel i veiledning for å bygge opp kompetansen hos allmennleger. Han tror barrierene mot medisinsk behandling blant annet skyldes todelte departement og sektortilhørighet. I dag er sykehjemmene underlagt Sosialdepartementet og får bevilgninger over kommunebudsjettet.

– Aktualisert av fastlegeordningen trengs det en vitalisering, uten at vi dermed kommer i et

Stein Husebø

konkurransforhold med Norsk geriatrisk forening, hvor medlemmene stort sett arbeider i sykehus, sier Husebø.

Frem mot foreningens første årsmøte neste år vil interimsstyret utforme vedtekter og avklare samarbeidet med tilstøtende spesialiteter. Det vil også bli utgitt en informasjonsbulleteng for medlemmene. Stein Husebø er kontaktperson, tlf. 55 39 34 00 eller e-post: stein.huseboe@brksykehjem.no